

ISSN: 2146-1961

Bars, M. & Yetkin, N. (2022). Türkiye'de 2003-2021 Yılları Arasında Yayımlanan Eğitim-Öğretim Konulu E-Öğrenme Tezlerindeki Eğilimler, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 13(48), 587-609.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3105>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

TÜRKİYE'DE 2003-2021 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN EĞİTİM-ÖĞRETİM KONULU E-ÖĞRENME TEZLERİNDEKİ EĞİLİMLER

Mehmet BARS

Dr. Öğretim Üyesi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, mehmetbars21@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8695-2648

Nihat YETKİN

Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, Adana, Türkiye, nihatyetkin@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5128-4168

Gönderim tarihi: 29.01.2022

Kabul tarihi: 25.04.2022

Yayın tarihi: 01.06.2022

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de 2003-2021 yılları arasında yayımlanan eğitim-öğretim konulu e-öğrenme tezlerindeki eğilimleri ortaya koymaktır. Betimsel içerik analizi yaklaşımı ile yürütülen bu çalışmada Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan 60 tez incelenmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından Microsoft Excel programında oluşturulan E-Öğrenme Tezleri İnceleme Formu kullanılmıştır. Bu forma kodlanan veriler, sonrasında SPSS ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda lisansüstü tezlerin çoğunun yüksek lisans tezleri olduğu, tezlerin sayısında 2009 yılından itibaren bir artış olduğu, tezlerin çok büyük bir kısmının Türkçe yazıldığı, yayımlanan tez sayısı bakımından Gazi ve Hacettepe üniversitelerinin ön plana çıktığı, tezlerin yarısının eğitim bilimleri enstitülerinde yürütüldüğü, tezlerin en fazla bilgisayar ve öğretim teknolojileri anabilim dalında yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca tezlerde; araştırma metodolojisi olarak çoğunlukla nicel yaklaşımın kullanıldığı, araştırma deseni olarak en çok tarama deseninin kullanıldığı, örneklem/çalışma grubu olarak en çok lisans öğrencileri ile çalışıldığı, nicel çalışmalarda en çok basit seçkisiz örnekleme ve karma çalışmalarda amaçsal örnekleme yöntemlerinin kullanıldığı, çoğunlukla 200 kişiyi aşmayan örneklem grupları ile çalışıldığı, veri toplama aracı olarak nicel araştırmalarda en çok ölçeğin ve karma araştırmalarda en çok görüşmenin kullanıldığı, çoğunlukla klasik veri toplama yönteminin kullanıldığı, veri çözümleme yöntemleri olarak nicel çalışmalarda en çok ANOVA ve ilişkisiz örneklemler için t-testinin, karma araştırmalarda ise en çok içerik analizinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: E-öğrenme, uzaktan öğrenme, içerik analizi

**IN EDUCATIONAL THEMED E-LEARNING THESIS PUBLISHED IN TURKEY
BETWEEN 2003-2021****ABSTRACT**

This study aimed to reveal the trends in e-learning theses on education and training published in Turkey between 2003-2021. 60 theses in the database of the National Thesis Center of the Council of Higher Education were examined with the descriptive content analysis approach. The E-Learning Thesis Review Form, which was created in the Microsoft Excel by the researchers, was used as a data collection tool. Then the data were analyzed with SPSS. It has been found that most of the postgraduate theses were master's theses, the number of theses has increased since 2009, most of the theses were written in Turkish, Gazi and Hacettepe universities stand out in terms of the number of theses published, half of the theses were conducted in educational sciences institutes, and theses were conducted in the department of computer and instructional technologies most. Also, the quantitative approach was used as the research methodology and the survey design is used as the research design most, the sample/study groups consisted of the undergraduate students most, the simple random sampling method was used in the quantitative studies and the purposive sampling in the mixed studies most, sample groups did not exceed 200 people mostly, scales were used in quantitative research and interviews in mixed research most as data collection tools, classical data collection method was used most, ANOVA and independent samples t-test were used in quantitative studies and content analysis in mixed studies most as data analysis methods.

Keywords: E-learning, distance learning, content analysis

GİRİŞ

Bilim ve teknolojide meydana gelen değişimler, beraberinde eğitim-öğretim süreçlerine ilişkin değişiklikler de doğurmuştur. Gelişen teknoloji hem bilgiye ulaşma yöntemlerini etkilemiş hem de bilginin daha hızlı yayılmasını sağlayarak geniş kitlelere ulaşmasını kolaylaştırmıştır.

Taşlar ve kâğıtlar üzerinde başlayan bilginin yolculuğu, günümüzde uydu yayınları ve ağ kabloları üzerinde devam etmekte, gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla yaşanan değişim ve dönüşüm sayesinde bilgi, elektronik ortamlarda devamlı yer değiştirmek suretiyle yolculuğunu sürdürmektedir. Söz konusu yolculuk eğitim-öğretim kapsamında ele alındığında karşımıza e-öğrenme (elektronik öğrenme) kavramı çıkmaktadır. E-öğrenme, bir uzaktan eğitim kavramı olduğundan önce uzaktan eğitim kavramını tanımlamak gerekir. Uzaktan eğitim, iletişim teknolojileri aracılığıyla aynı ortamda bulunmayan öğrenci, öğretmen ve öğretim materyallerinin bir araya getirilerek eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesidir (Gülbahar, 2021). Öğrenciler ile öğretmenlerin yüz yüze iletişim kurma zorunlulukları olmadan, diledikleri zaman dilimlerinde ders çalışabilecekleri, mekândan bağımsız eğitim ve öğretim faaliyetlerinin tamamı uzaktan eğitim faaliyetleri olarak değerlendirilebilmektedir (Bates, 2005). Uzaktan eğitim, mevcut teknolojileri yararlı bir yaklaşımla kullanarak öğrenen, öğreten ve öğrenme materyalleri arasındaki sınırları ortadan kaldıran bir disiplin alanıdır (Bozkurt, 2017). Uzaktan eğitim ile gerçekleştirilen eşzamanlı eğitim ortamları gerçek anlamda yüz yüze eğitimin etkisini yaratmamakla birlikte bu ortamlar katılımcılara birbirleri ile aynı anda iletişim olanağı sağladığından örgün sınıf etkinlikleri yapma imkânını sanal olarak sunabilmektedir (Özkaraca, 2005). Uzaktan eğitim ile geleneksel öğrenme ortamında sınıf içindeki sınırlılıklardan dolayı gerçekleştirilemeyen eğitim, öğrenen ve öğreten arasındaki iletişim ve etkileşimin özel olarak planlanması yoluyla sağlanabilir (Alkan, 2019).

E-öğrenme, öğretim faaliyetlerinin elektronik ortamlarda yürütülmesi veya elektronik teknolojiler kullanarak bilgi ve becerileri aktarma şeklinde tanımlanabilir (Gülbahar, 2021). E-öğrenme, çeşitli teknolojik ve dijital kaynaklar aracılığıyla mekân ve zaman sınırlaması olmaksızın herkese öğrenme imkânı sağlayan; etkileşimli, kolaylaştırıcı, esnek ve açık öğrenme ortamları sunan, yeniliklere açık ve öğrenci merkezli bir yaklaşımdır (Khan, 2005). E-öğrenme düşük eğitim maliyetine karşın yüksek kalitede eğitim imkânı sunarak öğrenenlerin ihtiyaçları doğrultusunda çeşitlilik kazanabilmekte ve öğrenenlerin ihtiyaçları doğrultusunda yapılandırılarak öğrenme etkinliklerini artırabilmektedir (Lee vd., 2009).

E-öğrenmenin avantajları arasında; öğrenci merkezli olması, konu öğrenilene kadar üzerinde çalışma fırsatı sunması, zaman sınırının olmaması ve herkese kendi hızında öğrenme imkânı tanınması gibi özellikler sayılabilir. Ancak öğrencilerin kendilerini izole edilmiş ve yalnız hissedebilmeleri gibi dezavantajların olduğu da söylenebilir (Duran vd., 2006). Özellikle e-öğrenme ortamlarında yürütülen eğitimlerde, öğretmen ve öğrencinin farklı mekânlarda bulunmasından dolayı ortaya çıkabilecek iletişim problemlerinin üstesinden gelebilmek için e-öğrenme ortamları sosyal iletişim araçlarıyla zenginleştirilmektedir (Sung & Mayer, 2012). Bu bakımdan geleneksel öğrenme süreçlerinde eğitimciler ile öğrenciler arasında kurulan sözlü ve sözsüz iletişim, öğrenme sürecini önemli ölçüde etkilemekte; buna benzer şekilde e-öğrenme ortamlarında da eğitimcilerle kurulan etkileşim en az geleneksel öğrenme ortamlarındaki kadar önem taşımaktadır (Swan, 2001).

Günümüzde eğitim-öğretim faaliyetlerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden geçmişe kıyasla çok daha fazla yararlanılmakta ve bu durumun giderek artacağı düşünülmektedir. Bu bakımdan e-öğrenmeye ilişkin çalışmaların incelenmesi önem arz etmektedir. Özellikle bilimin ilerlemesinde yüksek lisans ve doktora tezlerinin önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. E-öğrenmenin öneminin ve yaygınlığının her geçen gün arttığı göz önüne alındığında, e-öğrenme üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesinin hem araştırmacılara hem uygulayıcılara hem de karar vericilere önemli ölçüde katkı sunacağı, ihtiyaçları ortaya çıkaracağı ve bundan sonra e-öğrenme ile ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de 2003-2021 yılları arasında yayımlanan e-öğrenme tezlerindeki eğilimleri incelemektir. Bu amaç doğrultusunda ele alınan tezlerin hem demografik hem de yöntemsel kısımlarına ilişkin şu sorulara yer verilmiştir:

1. Demografik özelliklere ilişkin sorular:

E-Öğrenme tezlerinin;

- Türlerine göre dağılımı nasıldır?
- Yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Yayın diline göre dağılımı nasıldır?
- Üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
- Enstitülere göre dağılımı nasıldır?
- Anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?

2. Yöntemsel özelliklere ilişkin sorular:

E-Öğrenme tezlerinin;

- Araştırma metodolojisine göre dağılımı nasıldır?
- Araştırma desenine göre dağılımı nasıldır?
- Örneklem/çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?
- Örnekleme yöntemine göre dağılımı nasıldır?
- Örneklem/çalışma grubu büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
- Veri toplama aracına göre dağılımı nasıldır?
- Verilerin toplanma şekline göre dağılımı nasıldır?
- Veri çözümleme yöntemlerine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, içerik analizi yöntemlerinden betimsel içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Yazılı verilerin incelenmesi, analiz edilmesi ve özetlenerek raporlaştırılması süreci olarak tanımlanan betimsel içerik analizinin temel amacı, eğilimlerin belirlenmesidir (Cohen vd., 2011). Betimsel içerik analizinde gerek nicel gerek nitel veri

türlerinden her ikisi de kullanılabilir. Analizler ise çoğunlukla frekans ve yüzde dağılımları ile yapılmaktadır (Dinçer, 2018).

Bu çalışma, Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 05.01.2021 tarih ve 81787 sayılı Olur'u ile uygun görülmüştür.

Evren/Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan e-öğrenmeye ilişkin lisansüstü tezleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile seçilmiştir. Amaçlı örnekleme, araştırmanın amacına bağlı olarak belli ölçütleri karşılayan ya da belli özelliklere sahip olan bir veya birden fazla özel durumda çalışılmasına olanak sağlayan bir örnekleme yaklaşımıdır. Ölçüt örnekleme ise belli ölçütleri karşılayan birimlerin örnekleme dâhil edilmesidir (Büyüköztürk vd., 2018). Bu çalışmada ele alınan ölçütler, çalışmaların; YÖK Ulusal Tez Merkezinde yer alan tezler olması, eğitim-öğretim konusuyla sınırlı olması ve 2003 ile 2021 yılları arasında yazılmış olmasıdır. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini YÖK Ulusal Tez Merkezinde yer alan, eğitim-öğretim konusuyla sınırlı olan 2003 ile 2021 yılları arasında yazılmış e-öğrenmeye ilişkin toplam 60 lisansüstü tezi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

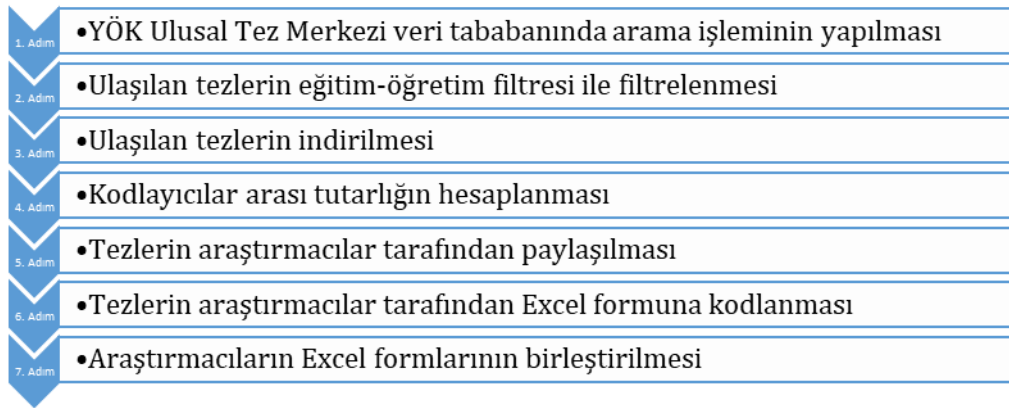
Bu çalışmada, veri toplama aracı olarak Microsoft Excel programında araştırmacılar tarafından oluşturulan E-Öğrenme Tezleri İnceleme Formu (EÖTİF) kullanılmıştır. Oluşturulan form ile yapılan ön çalışmada araştırmacılar; rastgele seçilen onar tezi bu forma kodlamıştır. Hazırlanan formda tezin; sıra numarası, türü, yayın yılı, yayın dili, yayımlandığı üniversite, yayımlandığı enstitü, yayımlandığı anabilim dalı, araştırma metodolojisi, araştırma deseni, örneklem/çalışma grubu, örnekleme türü, örneklem/çalışma grubu büyüklüğü, veri toplama araçları, verilerin toplanma şekli, veri çözümleme teknikleri alanlarına yer verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen veri toplama sürecinde şu adımlar takip edilmiştir:

1. YÖK Ulusal Tez Merkezinin ana sayfasında (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>) yer alan Tarama terimi giriniz arama kutusuna "e öğrenme" yazılarak tarama yaptırılmıştır. Bu işlem sonucunda toplam 112 adet teze ulaşılmıştır.
2. Ulaşılan tezler, konu kısmında Eğitim ve Öğretim filtresi ile filtrelenmiş; bunun sonucunda geriye kalan toplam tez sayısı 74 olmuştur.
3. Bu tezlerden 71 tanesi YÖK Ulusal Tez Merkezinden indirilmiştir; YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından indirilme izni olmayan 3 tez ise Türkiye Belge Sağlama Sistemi (TÜBESS) üzerinden indirilmiştir. Tez indirme işlemi 19.12.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

4. İncelenen 74 tezdten 14 tanesinin her ne kadar eğitim-öğretim filtresi ile filtrelenseler de temelde mühendislik alanları ile ilgili oldukları belirlenmiş ve bu tezler kapsam dışında tutularak geriye kalan 60 tez (bkz. EK-1) ile nihai çalışma yürütülmüştür.
5. Araştırma kapsamına alınan 60 tez, araştırmacılar arasında paylaşılmadan önce 10 tez rastgele seçilmiş ve araştırmacılar tarafından incelenerek kodlanmıştır. Kodlayıcılar arası tutarlılık için kodlamalar üzerinde Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100 formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda kodlayıcılar arası uyum değeri %92 bulunmuş ve bu değer kabul edilebilir seviyede çıkmıştır.
6. Kodlayıcılar arası tutarlılığın belirlenmesinin ardından sıra numarası verilmiş tezlerin ilk 30'u bir araştırmacıya geriye kalan 30'u diğer araştırmacıya kodlanmak üzere paylaştırılmıştır.
7. Tezleri paylaşırma işleminin ardından tezler, her iki kodlayıcı tarafından Microsoft Excel'de oluşturulan forma kodlanmıştır. Kodlama işlemi, tez yazarlarının beyanları esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Bazı tezlerde yöntem bölümündeki bilgilerin yeterince açık olmadığı görülmüş bunun üzerine bu tezler her iki araştırmacı tarafından birlikte incelenmiş ve kodlanmıştır.
8. Araştırmacıların kendilerine paylaştırılan tezleri inceleyerek Excel programında oluşturulan forma kodlamalarının ardından iki araştırmacının Excel dosyaları birleştirilerek 60 tezin tümünün kodlamalarını içeren Excel dosyası oluşturulmuştur. Böylece veriler analiz için hazır hale getirilmiştir. Veri toplama sürecinde izlenen adımlar aşağıda verilmiştir.

Şekil 1. Veri Toplama Sürecinin Özeti

Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda YÖK Ulusal Tez Merkezinden indirilen lisansüstü tezler EÖTİF'e işlenmiş ve bu veriler SPSS paket programına aktarılmıştır. SPSS ile veri analizi yapılarak frekans ve yüzde betimsel istatistikleri elde edilmiştir. Analiz sonucu elde edilen verilerle pivot tablolar oluşturulmuş ve bu tablolar yorumlanmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Çalışmada geçerliği arttırmak için amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme seçilmiş ve ölçütler açıkça belirtilmiştir. Çalışmaya dâhil edilen tezlere ilişkin ayrıntılı bilgi verilmiştir. Çalışmanın güvenilirliği sağlamak adına araştırmanın deseni, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve verilerin analizi hakkında detaylı bilgi sunulmuş ayrıca kodlayıcılar arasında tutarlılık sağlanmıştır.

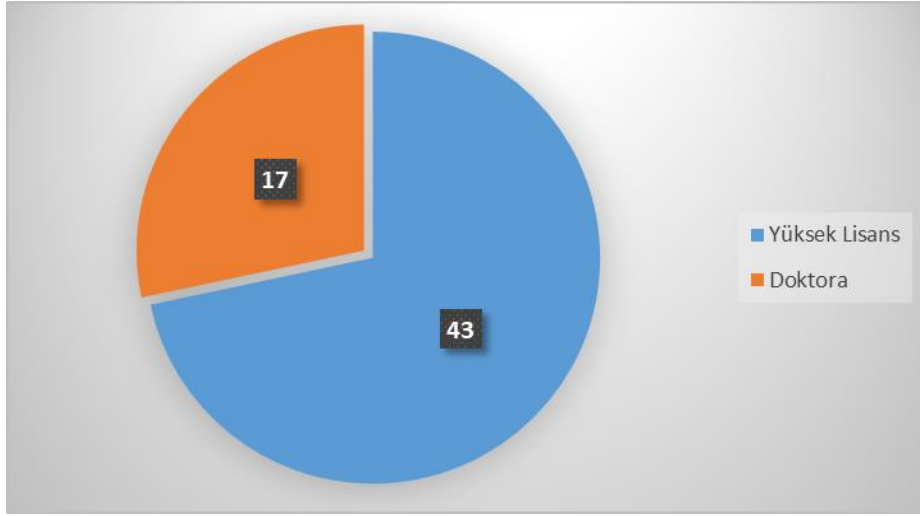
BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, ele alınan çalışmalar demografik özellikleri ve yöntemsel kısımları doğrultusunda incelenmiştir. Bu inceleme neticesinde elde edilen bulgular sırasıyla sunulmuştur.

E-Öğrenme Tezlerinin Demografik Özellikleri

Türlerine Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin türlerine göre dağılımı Şekil 2’de verilmiştir.

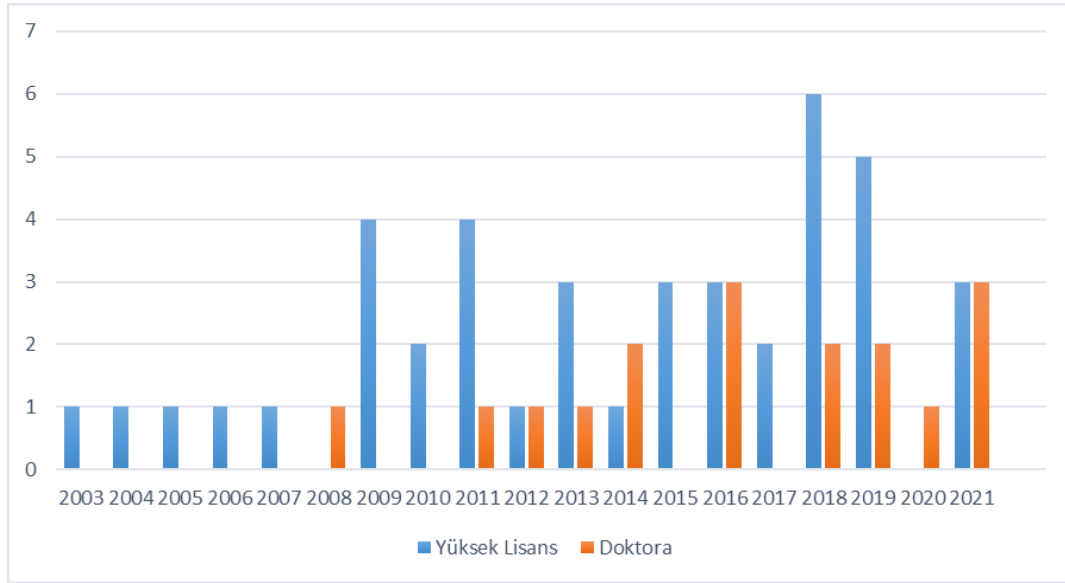

Şekil 2. E-öğrenmeye ilişkin Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Şekil 2 incelendiğinde, e-öğrenme üzerine yapılmış tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezleri olduğu görülmektedir. 2003-2021 yılları arasında yayımlanan tezlerin %72’si yüksek lisans, %28’i ise doktora tezlerinden oluşmaktadır.

Yıllara Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin yıllara göre dağılımı Şekil 3’te verilmiştir.

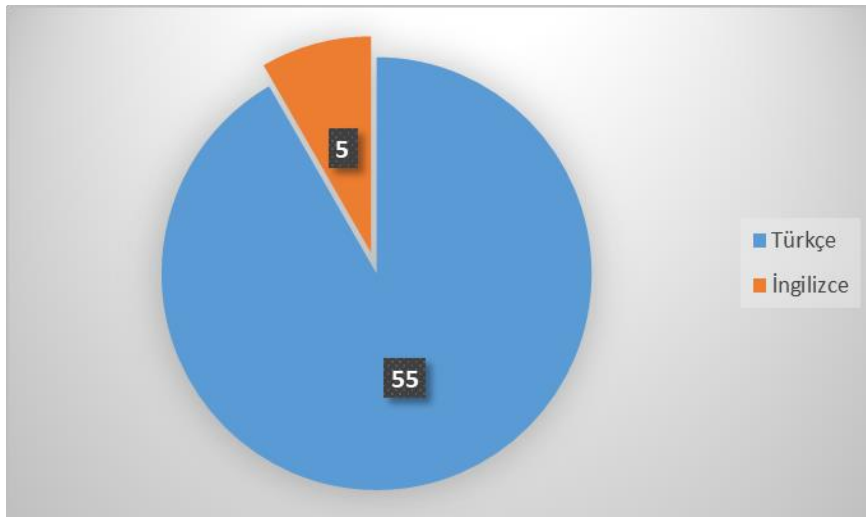

Şekil 3. E-öğrenmeye ilişkin Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 3 incelendiğinde, 2009 yılından itibaren e-öğrenmeye ilişkin tezlerin sayısında bir artış olduğu görülmektedir. Özellikle 2018 ve 2019 yılları, yapılan tezlerin sayısı bakımından öne çıkmaktadır.

Yayın Diline Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin yayın diline göre dağılımı Şekil 4'te verilmiştir.

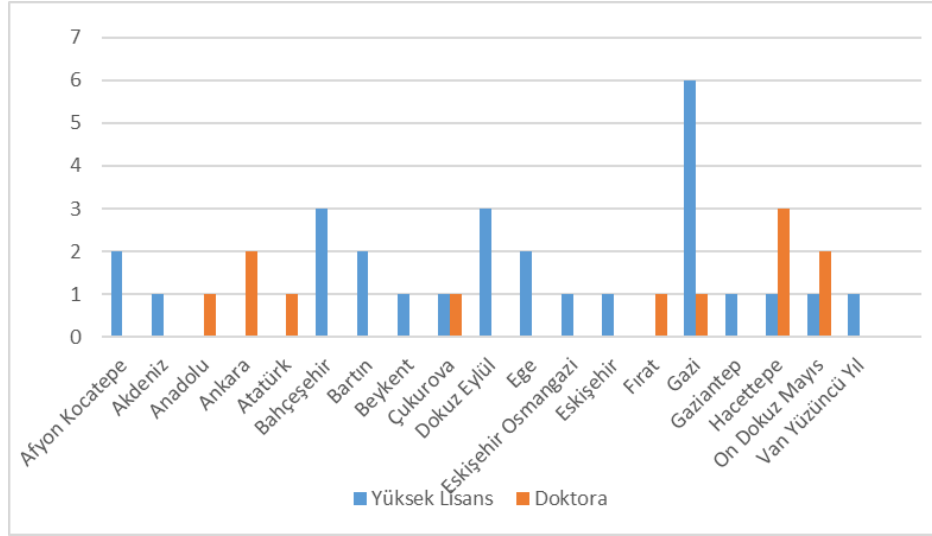

Şekil 4. E-öğrenmeye ilişkin Tezlerin Yayın Diline Göre Dağılımı

Şekil 4 incelendiğinde yayın dili Türkçe olan tezlerin sayısının 55, yayın dili İngilizce olanların ise 5 olduğu görülmektedir. İngilizce yazılmış beş tezdən üçünün İngiliz dili eğitimi anabilim dalında yazıldığı göz önünde bulundurulduğunda geriye sadece iki tezin kaldığı ve bu sayının da toplam tez sayısına kıyasla çok düşük seviyede olduğu söylenebilir.

Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin üniversitelere göre dağılımı Şekil 5'te verilmiştir.

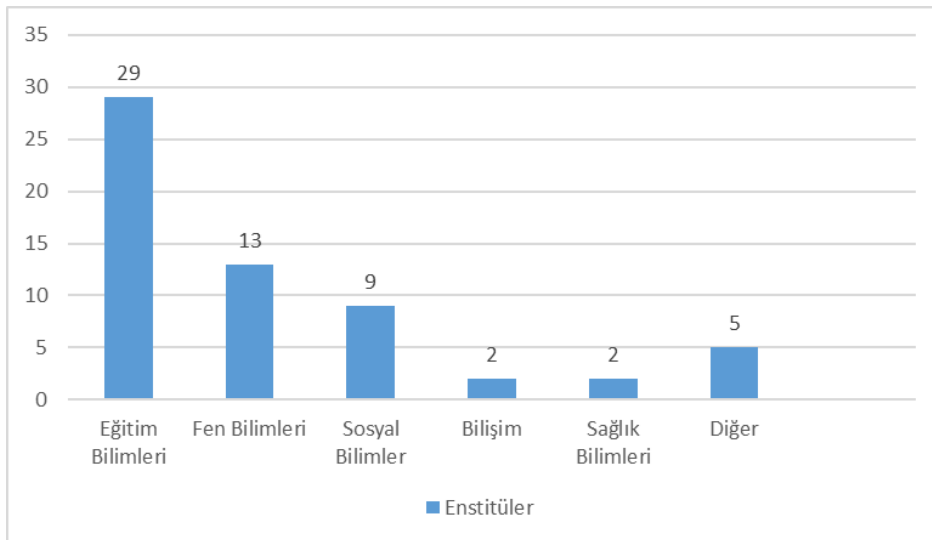

Şekil 5. E-öğrenmeye İlişkin Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Şekil 5 incelendiğinde, e-öğrenmeye ilişkin lisansüstü tezlerinin üniversitelere göre dağılımında Gazi ve Hacettepe üniversitelerinin diğer üniversitelere kıyasla daha fazla ön plana çıktığı görülmektedir.

Enstitülere Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin enstitülere göre dağılımı Şekil 6'da verilmiştir.

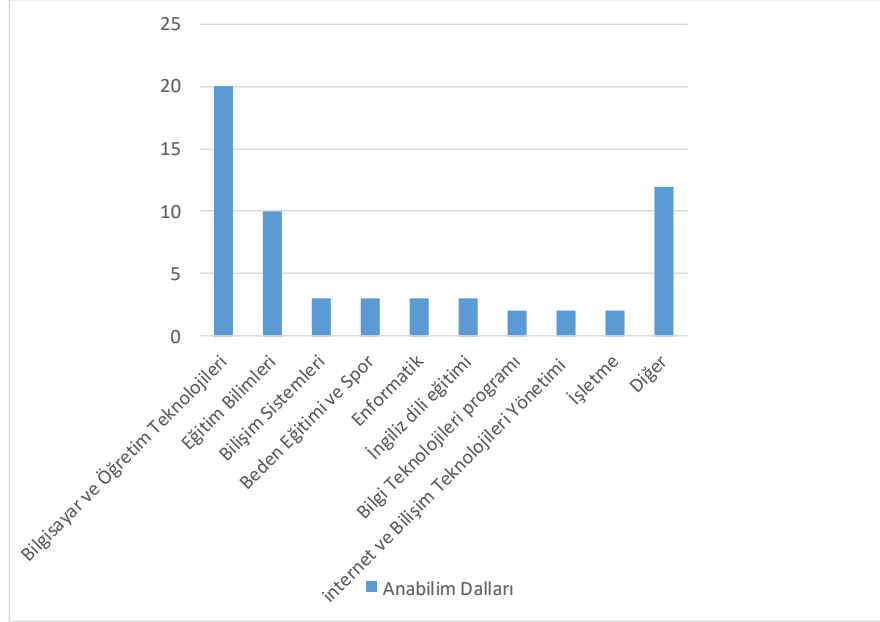

Şekil 6. E-öğrenmeye İlişkin Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Şekil 6 incelendiğinde, tezlerin %50'sinin eğitim bilimleri enstitülerinde yürütüldüğü görülmektedir. Eğitim bilimleri enstitüsünü sırasıyla fen bilimleri ve sosyal bilimler enstitüleri izlemektedir.

Anabilim Dallarına Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı Şekil 7’de verilmiştir.

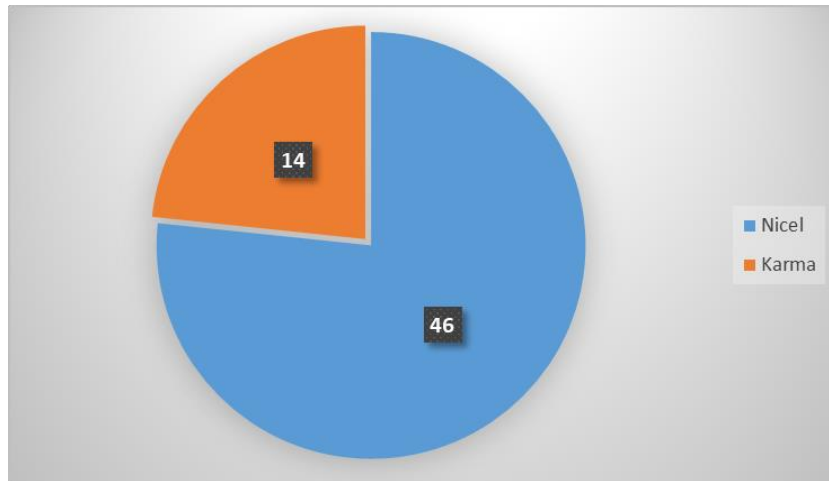

Şekil 7. E-öğrenmeye ilişkin Tezlerin Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Şekil 7 incelendiğinde, e-öğrenmeye ilişkin tezlerin en fazla bilgisayar ve öğretim teknolojileri anabilim dalında yapıldığı, onu eğitim bilimleri anabilim dalının izlediği görülmektedir. Birer adet tezin yapıldığı anabilim dalları ise *diğer* başlığı altında toplanmıştır.

E-Öğrenme Tezlerinin Metodolojik Bulguları**Araştırma Metodolojisine Göre Tezlerin Dağılımı**

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin araştırma metodolojisine göre dağılımı Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 8. E-öğrenmeye ilişkin Tezlerin Araştırma Metodolojisine Göre Dağılımı

Şekil 8 incelendiğinde, yapılan çalışmaların yaklaşık %77'sinin nicel, geriye kalanların ise karma yaklaşım ile yürütüldüğü görülmekte, bunun yanı sıra e-öğrenmeye ilişkin incelenen çalışmalar arasında sadece nitel yaklaşımın kullanıldığı herhangi bir çalışmanın olmadığı göze çarpmaktadır.

Araştırma Desenine Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin araştırma desenine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Desenlerine Göre Tezlerin Dağılımı

Nicel Araştırma Metodolojisi Araştırma Deseni	f	Karma Araştırma Metodolojisi Araştırma Deseni	f
Tarama	31	Tarama	4
DeneySEL	12	Tasarım ve Geliştirme	3
Tasarım ve Geliştirme	3	Belirtilmemiş	2
		DeneySEL	2
		Durum	1
		Eylem	1
		Açıklayıcı Sıralı Tasarım	1

Tablo 1 incelendiğinde, nicel araştırma metodolojisi kullanılarak yapılan tezlerin daha çok tarama deseninde yapıldığı ve onu deneySEL desenin izlediği görülmektedir. Karma araştırma metodolojisinin kullanıldığı çalışmalarda yine tarama deseninin ön plana çıktığı, bunu tasarım ve geliştirme deseninin takip ettiği görülmektedir. Karma çalışmalardan ikisinde araştırma deseninin belirtilmediği tespit edilmiştir.

Örneklem/Çalışma Grubuna Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin örneklem/çalışma grubuna göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Örneklem/Çalışma Grubuna Göre Tezlerin Dağılımı

Nicel Araştırma Metodolojisi Örneklem Kitlesi	f	Karma Araştırma Metodolojisi Örneklem/Çalışma Grubu	f
Lisans öğrencileri	27	Öğretmenler	3
Öğretim elemanları	6	Lisansüstü öğrencileri	2
Öğretmenler	5	Yetişkinler	2
Yetişkinler	4	Öğretim elemanları	1
Ön lisans öğrencileri	3	Ön lisans öğrencileri	1
Lise öğrencileri	3	Ortaokul öğrencileri	1
Lisansüstü öğrencileri	2	Lisans öğrencileri	1

Tablo 2 incelendiğinde, e-öğrenmeye ilişkin tezlerde en çok lisans öğrencileri ile en az ise ortaokul öğrencileri ile çalışıldığı görülmektedir. Bir çalışmada iki farklı örneklem grubu ile çalışıldığından örneklem/çalışma grubu toplam sayısı tez sayısından bir adet fazla çıkmıştır.

Örnekleme Yöntemine Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin örnekleme yöntemine göre dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Örneklem Yöntemine Göre Tezlerin Dağılımı

Nicel Araştırma Metodolojisi Örneklem Yöntemi	f	Karma Araştırma Metodolojisi Örneklem Yöntemi	f
Basit Seçkisiz	14	Amaçsal	8
Amaçsal	14	Uygun	5
Uygun	14	Belirtilmemiş	1
Belirtilmemiş	3		
Tabakalı	1		

Tablo 3 incelendiğinde, nicel araştırma metodolojisinin kullanıldığı araştırmalarda örneklem yöntemi olarak en çok basit seçkisiz, amaçsal ve uygun örneklem yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Karma araştırma metodolojisinde ise en çok amaçsal örneklem yöntemi kullanılmıştır. Toplam 4 adet tezin ise örneklem yöntemini belirtmemesi dikkat çekmektedir.

Örneklem/Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin örneklem/çalışma grubu büyüklüğüne göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Örneklem/Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Tezlerin Dağılımı

Örneklem/Çalışma Grubu Büyüklüğü	Nicel Araştırma f	Karma Araştırma f
1-100 arası	8	7
101-200 arası	12	4
201-300 arası	6	3
301-400 arası	4	
401-1000 arası	9	
1001 ve üstü	5	
Belirtilmemiş	2	

Tablo 4 incelendiğinde, araştırmaların büyük bir kısmının örneklem büyüklüğünün 200 kişiyi aşmadığı görülmüştür. Çalışmalardan ikisinde ise örneklem büyüklüğünün belirtilmediği dikkat çekmektedir.

Veri Toplama Aracına Göre Tezlerin Dağılımı

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin veri toplama aracına göre dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Veri Toplama Aracına Göre Tezlerin Dağılımı

Nicel Araştırma Metodolojisi Veri Toplama Aracı	f	Karma Araştırma Metodolojisi Veri Toplama Aracı	f
Ölçek	32	Görüşme	11
Anket	14	Anket	8
Başarı Testi	6	Ölçek	4
Diğer	6	Gözlem	3
Sistem Kayıtları	3	Sistem kayıtları	3
Gözlem	2	Diğer	3
Belirtilmemiş	1	Başarı Testi	2
		Doküman incelemesi	1

Tablo 5 incelendiğinde, nicel araştırmalarda veri toplama aracı olarak en çok ölçeğin kullanıldığı onu anketin takip ettiği görölmektedir. Karma araştırmalarda ise en çok kullanılan veri toplama aracının görüşme olduğu belirlenmiştir. Ayrıca her iki araştırma metodolojisinde de veri toplama aracı olarak sistem kayıtlarının azımsanmayacak sayıda tezde kullanıldığı görölmektedir. Bazı araştırmalarda birden fazla veri toplama aracı kullanıldığından toplam veri toplama aracı sayısı toplam tez sayısını geçmiştir.

Verilerin Toplanma Şekline Göre Tezlerin Dağılımları

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin verilerin toplanma şekline göre dağılımları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Verilerin Toplanma Şekline Göre Tezlerin Dağılımları

Verilerin Toplanma Şekli	Nicel Araştırma	Karma Araştırma
	f	f
Klasik	29	9
Online	12	1
Karma	4	4
Belirtilmemiş	1	-

Tablo 6 incelendiğinde, araştırmaların yarısından fazlasının klasik veri toplama yöntemiyle gerçekteşirildiği, onu online veri toplama şeklinin izlediği görölmektedir.

Veri Çözümleme Yöntemlerine Göre Tezlerin Dağılımları

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin veri çözümleme yöntemlerine göre dağılımları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Veri Çözümleme Yöntemlerine Göre Tezlerin Dağılımları

Nicel Araştırma	f	Karma Araştırma	f
Veri Çözümleme Yöntemleri		Veri Çözümleme Yöntemleri	
ANOVA	22	İçerik Analizi	9
İlişkisiz Örneklem T-Testi	20	Betimsel Analiz	4
Korerasyon Analizi	9	İlişkili Örneklem T-Testi	3
Mann-Whitney U	7	ANOVA	2
Regresyon	8	ANCOVA	1
Kruskal Wallis H	6	İlişkisiz Örneklem T-Testi	1
Güvenirlik Analizi	5	Ki kare	1
ANCOVA	4	Wilcoxon	1
İlişkili Örneklem T-Testi	4	Diğer	4
Doğrulatoryı faktör analizi	3		
Ki kare	2		
Betimsel analiz	2		
Belirtilmemiş	2		
Wilcoxon	2		
MANOVA	2		
Diğer	2		
Yapısal Eşitlik Modeli	1		
Açımlayıcı faktör analizi	1		

Tablo 7 incelendiğinde nicel araştırmalarda en çok kullanılan veri çözümleme yöntemlerinin ANOVA ve ilişkisiz örneklem için t-testi olduğu, karma araştırmalarda ise en çok içerik analizinin kullanıldığı görölmektedir. Bazı

araştırmalarda birden fazla veri toplama aracı kullanıldığından toplam veri toplama aracı sayısı toplam tez sayısını aşmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda e-öğrenmeye ilişkin tezlerin büyük bir kısmının yüksek lisans tezlerinden oluştuğu görülmüştür. Bu durum, Türkiye'deki yüksek lisans programlarının sayıca doktora programlarından fazla olması ile açıklanabilir. Delen (2021) yaptığı araştırmada e-öğrenmeye ilişkin çalışmaların büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğunu belirlemiştir. Gökmen ve diğerleri (2017) uzaktan eğitime ilişkin tezleri inceledikleri çalışmalarında tezlerin büyük bir bölümünün yüksek lisans tezlerinden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu bulguların çalışmamızı desteklediği söylenebilir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin yıllara göre sayısında 2009 yılından itibaren bir artışın olduğu görülmüştür. Bu artışta, 2010 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanmaya başlanan FATİH projesiyle birlikte eğitimde e-öğrenmenin önem kazanmasının ve mobil cihazların da büyük katkısıyla internete erişimin gittikçe kolaylaşmasının ve artmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Gürcan ve Özyurt (2020) yaptıkları araştırmada 2009 yılından itibaren e-öğrenmeye ilişkin çalışmaların sayısında düzenli bir artışın söz konusu olduğunu belirlemişlerdir. Khamparia ve Pandey (2020) yaptıkları araştırmada e-öğrenmeye ilişkin çalışmaların 2007 yılından itibaren sayıca arttığı bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgular, çalışmanın sonucu ile benzerlik göstermektedir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin yayın dili incelendiğinde Türkçe olan tezlerin sayıca büyük çoğunluğa sahip olduğu İngilizce yazılmış tezlerin ise Türkçe yazılmış tezlere kıyasla çok düşük sayıda olduğu görülmüştür. Çalışmamızda yer alan İngilizce dilinde yazılan tezler incelendiğinde, bu tezlerden üçünün İngiliz dili eğitimi anabilim dalında yazıldığı diğer ikisinin ise farklı anabilim dallarında yapılmasına rağmen üniversitenin tez yazımında İngilizce'yi zorunlu kılmasından ötürü İngilizce yazıldıkları görülmüştür. Bir başka deyişle İngilizce yazılan tezlerin tercihe bağlılıktan değil zorunluluktan kaynaklandığı belirlenmiştir. Sonuç olarak e-öğrenme ile ilgili Türkiye'de yapılmış tezlerin incelendiği bu çalışmada tezlerin çok büyük bir kısmının Türkçe yazılmış olmasının beklenen doğal bir sonuç olduğu ifade edilebilir. Aydoğdu (2019) mobil öğrenmeye ile ilgili yapılan araştırmaların çoğunluğunun Türkçe yazıldığını ortaya koymuştur. Bu bulgunun, çalışmamızın sonucunu desteklediği söylenebilir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde, Gazi üniversitesinin ön plana çıktığı görülmüştür. Gazi üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi anabilim dalında yüksek lisans ve doktora eğitimleri, eğitim bilimleri anabilim dalında eğitim teknolojileri yüksek lisans ve doktora eğitimleri verilmektedir. Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitüsünde adli bilişim, bilgisayar bilimleri, bilişim sistemleri sağlık bilişimi, yönetim bilişim sistemleri, bilgisayar eğitimi, elektronik-bilgisayar eğitimi birimlerinde lisans üstü eğitim verilmektedir. Bunların yanı sıra fen bilimleri enstitüsünde de bilgisayarla ilgili çeşitli anabilim dallarında lisans üstü eğitimler verilmektedir. E-öğrenmeye ilişkin yazılan tezlerin sayısında Gazi Üniversitesinin en büyük paya sahip olması, bilgisayar alanında çok sayıda anabilim/bilim dalında lisans üstü eğitim verilmesi ile açıklanabilir. Gökmen ve diğerleri (2017) uzaktan eğitime ilişkin tezleri inceledikleri çalışmalarında, uzaktan

eğitime ilişkin tez sayısında en büyük payın Gazi niversitesine ait olduğunu ortaya koymuşlardır. Aydoğdu (2019) mobil öğrenme alanında en fazla tezin Gazi niversitesinde yazıldığını ortaya koymuştur. Bu bulgular çalışmamızın sonucunu desteklemektedir.

E-ğrenmeye ilişkin tezlerin enstitülere göre dağılımı incelendiğinde, tezlerin yarısının eğitim bilimleri enstitülerinde yürütüldüğü grlmektedir. Eğitim bilimleri enstitüsünü sırasıyla fen bilimleri ve sosyal bilimler enstitüleri izlemiştir. Bu çalışmada ele alınan tezler eğitim-ğretim konusu ile sınırlandırıldığından eğitim bilimleri enstitüsünün ilk sırada yer alması beklenen bir sonuğtur. Delen (2021) e-öğrenme ile ilgili içerik analizi yaptığı araştırmasında e-öğrenmeye ilişkin çalışmaların en çok eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldığını onu sosyal bilimler ve fen bilimleri enstitülerinin izlediğini ortaya koymuştur. Bu bulgu çalışmamızın sonucu ile paralellik göstermektedir.

E-ğrenmeye ilişkin tezlerin anabilim dallarına göre dağılımı incelendiğinde, tezlerin en fazla bilgisayar ve ğretim teknolojileri anabilim dalında yapıldığı, onu eğitim bilimleri anabilim dalının izlediği grlmektedir. E-ğrenmenin açılım olarak *elektronik öğrenmeyi* ifade ettiği göz önünde bulunduğunda e-öğrenmeye ilişkin tezlerde en büyük paya sahip anabilim dalının *bilgisayar ve ğretim teknolojileri* anabilim dalı olması öngörülebilen bir durumdur. Solmaz ve Gökçearsan (2016) mobil öğrenmeye ilişkin lisansüstü tezlere yönelik içerik analizi araştırmasında, mobil öğrenmeye yönelik çalışmaların en fazla bilgisayar ve ğretim teknolojileri eğitimi anabilim dalında yapıldığı bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgunun çalışmamızı desteklediği söylenebilir.

E-ğrenmeye ilişkin tezlerin araştırma metodolojisine göre dağılımı incelendiğinde çalışmaların büyük bir kısmının nicel, geriye kalanların ise karma yaklaşım ile yürütüldüğü görülmüştür. Ayrıca e-öğrenmeye ilişkin incelenen çalışmalar arasında sadece nitel yaklaşım ile yürütülen herhangi bir çalışmanın olmaması dikkat çekmektedir. Ilgaz (2018) yaptığı çalışmada evrimii öğrenmeye yönelik araştırmalarda çoğunlukla nicel yöntemin kullanıldığını belirlemiştir. Aydoğdu (2019) ve Uygun ve Sönmez (2019) mobil öğrenmeye yönelik çalışmaların daha çok nicel yöntemle yürütüldüğünü ortaya koymuşlardır. Bu bulguların çalışmamızı destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Ancak literatürde bu bulgularla örtüşmeyen çalışmalara da rastlamak mümkündür. zen ve Baran (2019) uzaktan eğitime ilişkin tezlerin içerik analizini yaptıkları çalışmada, yayınlanan tezlerde en çok nitel metodolojinin kullanıldığını bunu nicel ve karma metodolojilerin izlediğini belirlemişlerdir.

E-ğrenmeye ilişkin tezler araştırma desenine göre incelendiğinde tarama çalışmalarının ve deneysel çalışmaların sayıca ön plana çıktığı görülmüştür. Delen (2021) e-öğrenme ilişkin tezlerde deneysel desen ve tarama deseninin en sık kullanılan araştırma desenleri olduğunu belirlemiştir. Rourke ve Szabo (2002) uzaktan eğitimle ilgili araştırmaların içerik analizini yaptıkları çalışmada, araştırmaların en çok deneysel ve tarama türlerinde yapıldığını ortaya koymuşlardır. Bu bulgular çalışmamızın sonucu ile paralellik göstermektedir.

E-ğrenmeye ilişkin tezlerin örneklem/çalışma grubu incelendiğinde, lisans ğrencilerinin en büyük paya sahip olduğu görülmüştür. Tezlerde en çok lisans öğrencileri ile çalışılması, yükseköğretim kurumlarında e-öğrenmeye ilişkin faaliyetlerin daha çok ön plana çıkması ve lisansüstü çalışmalarda lisans öğrencilerine daha kolay

erişilmesi ile açıklanabilir. Parlakkılıç ve Güldüren (2019) de yaptıkları araştırmada e-öğrenmeye ilişkin çalışmalarda örneklem/çalışma gruplarının en çok üniversite düzeyinde olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Uygun ve Sönmez (2019) mobil öğrenmeye ilişkin içerik analizi araştırmalarında, mobil öğrenme alanında gerçekleştirilen çalışmalarda en sık kullanılan çalışma grubunun lisans öğrencileri olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular çalışmamızın sonucunu desteklemektedir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin örnekleme yöntemine göre dağılımı incelendiğinde seçkisiz, amaçsal ve uygun örnekleme yöntemlerinin en sık kullanılan örnekleme yöntemleri olduğu belirlenmiştir. Gökteş ve diğerleri (2012) eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimleri inceledikleri çalışmalarında; araştırmalarda en sık kullanılan örnekleme yöntemlerinin amaçsal, uygun ve seçkisiz örnekleme yöntemleri olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bulgunun çalışmamızın sonucunu desteklediği söylenebilir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin örneklem/çalışma grubu büyüklüğüne göre dağılımı incelendiğinde, tezlerin örneklem/çalışma grubunun çoğunlukla 101-200 arası kişiden oluştuğu belirlenmiştir. Şumak ve diğerleri (2011), e-öğrenmeye ilişkin yaptıkları meta-analiz çalışmasında, araştırmaların büyük bir kısmında örneklem/çalışma grubunun 101-200 arası kişiden oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu çalışmamızın sonucunu desteklemektedir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerde, veri toplama aracı olarak nicel araştırmalarda en çok ölçeğin kullanıldığı onu anketin izlediği görülmüştür. Karma araştırmalarda ise veri toplama aracı olarak görüşmenin en büyük paya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durumun e-öğrenmenin doğası gereği öğrenmenin elektronik ortamlar aracılığıyla yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Davies ve diğerleri (2010) uzaktan eğitim tezlerindeki eğilimleri belirlemeyi amaçladıkları çalışmada, tezlerde en çok kullanılan ölçme aracının anket olduğunu ve onu görüşmenin takip ettiğini ortaya koymuştur. Bu bulguların çalışmanın sonuçlarını kısmen desteklediği söylenebilir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin veri toplama şekline göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaların yarısından fazlasının klasik veri toplama yöntemiyle gerçekleştirildiği bunu online veri toplamanın izlediği görülmektedir. Bu durum klasik veri toplama yöntemi ile katılımcılara erişimin kolay olması ve veri toplama sürecinin hızlı bir şekilde sonuçlanması ile açıklanabilir. Çakmak ve diğerleri (2015) yaptıkları çalışmada online veri toplamanın az bir farkla klasik veri toplama yönteminden fazla çıktığını ortaya koymuşlardır. Bu durumda veri toplama biçimi olarak en sık klasik ve online yöntemlerin kullanıldığı söylenebilir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerin veri çözümleme yöntemlerine göre dağılımı incelendiğinde, nicel araştırmalarda en çok ANOVA ve ilişkisiz örneklem için t-testinin kullanıldığı, karma araştırmalarda ise en çok nitel çözümleme yöntemlerinden içerik analizinin kullanıldığı görülmüştür. Nicel araştırmalarda en sık kullanılan veri çözümleme yöntemlerinin ANOVA ve ilişkisiz örneklem için t-testi olması bu tür araştırmaların sıklıkla gruplar arası karşılaştırmalar yapmak amacıyla yapıldığını ortaya koymaktadır. Delen (2021) e-öğrenmeye yönelik çalışmalarda t-testi, ANOVA ve içerik analizinin en sık kullanılan veri çözümleme yöntemleri arasında olduğunu

ortaya koymuştur. Shih ve diğerleri (2008) yaptıkları çalışmada uzaktan eğitime ilişkin araştırmalarda ANOVA ve t-testinin en sık kullanılan veri çözümlene yöntemleri olduğunu belirlemiştir. Bu durumun araştırmamızı desteklediği söylenebilir.

ÖNERİLER

E-öğrenme konusuna ilişkin tezlerin özellikle belli başlı üniversitelerde bir yığılma gösterdiği, birçok üniversitede ise hiç çalışılmadığı göz önünde bulundurulduğunda özellikle bu denli önemli bir konunun çalışılmadığı üniversitelerde lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin e-öğrenme konusunu farklı açılardan ele alıp çalışmalarını önerilmektedir.

E-öğrenmeye ilişkin tezlerde en çok lisans öğrencileri ile çalışıldığı görülmüştür. Ancak 2019 yılının aralık ayından itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını nedeniyle birçok ülkede okul öncesinden yükseköğrenime kadar tüm eğitim kademelerinde e-öğrenme fazlasıyla yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bu bakımdan bundan sonra e-öğrenme ile ilgili yapılacak lisansüstü tezlerde özellikle lisans öğrencileri dışındaki grupların da çalışmalara dâhil edilmesi e-öğrenmenin etkililiğini görmek açısından yararlı olacaktır.

Lisansüstü tezlerin bazılarında araştırma deseni, örnekleme yöntemi, örneklem/çalışma grubu büyüklüğü, veri toplama aracı ve veri çözümlene yöntemleri gibi bilgilere tezlerde yer verilmediği görülmüştür. Bu gibi önemli bilgilere, bilhassa okuyuculara ve bu çalışmalardan yararlanarak araştırma yapacaklara ışık tutacağından çalışmalarda mutlaka yer verilmesi önerilmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Makalenin etik kurul izni Dicle Üniversitesi/Yayın Etiği Kurulu tarafınca 05.01.2021 tarih 81787 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

Alkan, C. (2019). Öğrenme öğretme sürecinde ilkeler. *Ankara University of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 20(1), 209-229.

Aydoğdu, H. (2019). Mobil öğrenme ile ilgili araştırmaların eğilimleri: Bir içerik analizi incelenmesi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.

Bates, A. T. (2005). *Technology, e-learning and distance education*. Routledge.

Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2011). *Research methods in education* (7th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203720967>
- Çakmak, E. K., Kukul, V., Çetin, E., Berikan, B., Kandemir, B., Pamukçu, B. S., Taşkın, N & Marangoz, M. (2015). 2013 yılı eğitim teknolojileri araştırmalarının incelenmesi: AJET, BJET, C&E, ETRD, ETS ve L&I dergileri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 126-160.
- Davies, R. S., Howell, S. L., & Petrie, J. A. (2010). A review of trends in distance education scholarship at research universities in North America, 1998-2007. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 11(3), 42-56. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v11i3.876>
- Delen, A. (2021). *Türkiye’de e-öğrenme ortamlarına ilişkin yapılan araştırmalardaki eğilimler: 2004-2020 dönemi tezlerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Dinçer, S. (2018). Content analysis in for educational science research: Meta-analysis, meta-synthesis and descriptive content analysis. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 176-190. <https://doi.org/10.14686/buefad.363159>
- Duran N., Önal A. & Kurtuluş C. (2006). *E-öğrenme ve kurumsal eğitimde yeni yaklaşım öğrenim yönetim sistemleri*. <https://ab.org.tr/ab06/bildiri/165.pdf>
- Golafshani, N. (2003). Understanding reliability and validity in qualitative research. *The qualitative report*, 8(4), 597-607. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2003.1870>
- Gökmen, Ö. F., Uysal, M., Yaşar, H., Kırksekiz, A., Güvendi, G. M., & Horzum, M. B. (2017). Türkiye’de 2005-2014 yılları arasında yayınlanan uzaktan eğitim tezlerindeki yöntemsel eğilimler: Bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 42(189). <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.6163>
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G., & Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199.
- Gülbahar, Y. (2021). *E-Öğrenme*. Pegem Akademi.
- Gürçan, F., & Özyurt, Ö. (2020). E-öğrenme araştırmalarındaki temel eğilimler ve bilgi alanları: 2008-2018 yılları arasında yayımlanan makalelerle konu modelleme analizi. *Journal of Computer and Education Research*, 8(16), 738-756. <https://doi.org/10.18009/jcer.769349>
- Ilgaz, H. (2018). Bireysel farklılıklar kapsamında çevrimiçi öğrenme araştırmalarına ilişkin sistematik bir derleme. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 11(4), 1003-1018.
- Karakaya, İ. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Abdurrahman Tanrıoğen (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 59). Anı Yayıncılık.
- Khamparia, A., & Pandey, B. (2020). Association of learning styles with different e-learning problems: a systematic review and classification. *Education and Information Technologies*, 25(2), 1303-1331.
- Khan, B. H. (2005). *Managing e-learning: Design, delivery, implementation and evaluation*. Information Science Publishing.

- Lee, B., Yoon, J. ve Lee, I. (2009). "Learners' acceptance of e-learning in South Korea: Theories and results", *Computers & Education*, 53(4), 1320-1329.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2. bs.). Sage Publications.
- Özen, E., & Baran, H. (2019). Uzaktan eğitimde yönelimler: 2016-2018 yılların arasında Proquest veri tabanında yayınlanan tezlerin içerik analizi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 28-40.
- Özkaraca, O. (2005). *İnternet tabanlı güç elektroniği eğitimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Parlakılıç, A., & Güldüren, C. (2019). Türkiye'deki e-öğrenme araştırmalarında yönelimler. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 19-28.
- Rourke, L., & Szabo, M. (2002). A content analysis of the Journal of Distance Education 1986-2001. *Journal of Distance Education*, 17(1), 63-74.
- Shih, M., Feng, J., & Tsai, C. C. (2008). Research and trends in the field of e-learning from 2001 to 2005: A content analysis of cognitive studies in selected journals. *Computers & Education*, 51(2), 955-967. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2007.10.004>
- Solmaz, E., & Gökçearslan, Ş. (2016). Mobil öğrenme: Lisansüstü tezlere yönelik bir içerik analizi çalışması. 10th International Computer and Instructional Technologies Symposium (ICITS) içinde (s.554-561).
- Šumak, B., Heričko, M., & Pušnik, M. (2011). A meta-analysis of e-learning technology acceptance: The role of user types and e-learning technology types. *Computers in human behavior*, 27(6), 2067-2077. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2011.08.005>
- Sung, E., & Mayer, R. E. (2012). Five facets of social presence in online distance education. *Computers in Human Behavior*, 28(5), 1738-1747. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.04.014>
- Swan, K. (2001). Virtual interaction: Design factors affecting student satisfaction and perceived learning in asynchronous online courses. *Distance Education*, 22(2), 306-331. <https://doi.org/10.1080/0158791010220208>
- Uygun, D., & Sönmez, A. (2019). Mobil öğrenme üzerine güncel çalışmalarla ilgili bir içerik analizi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 53-69.

EKLER

EK-1: ANALİZE ALINAN TEZLER

- Aydemir, D. N. (2011). *Coğrafya eğitiminde e-öğrenme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Bayrak Karslı, M. (2020). *E-öğrenme içerikleriyle bütünleşik sosyal etkileşim sisteminin geliştirilmesi, kullanıcı deneyimleri üzerinden etkileşim dinamiklerinin ve uyarlanabilirliğinin incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Beyazgül, G. (2019). *Öğretmen adaylarının ve öğretim elemanlarının eğitimde teknoloji kullanımı ve e-öğrenmeye yönelik hazırbulunuşluklarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Bıçer, A. U. (2019). *E-öğrenme içerik geliştirme araçlarına yönelik inanç ölçeğinin geliştirilmesi ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Bıçer, H. (2019). *E-öğrenmeye yönelik tutum: Ölçek uyarlama çalışması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Bükücü, Ç. C. (2010). *Üniversite öğretim elemanlarının e-öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Çetin, M. S. (2016). *Fatih Projesi Kapsamında 9. Sınıf Fizik Dersi "Fizik Bilimine Giriş" Ünitesine Uygun Olarak Kazanım Temelli E-Öğrenme Materyali Geliştirme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Çetin, U. (2018). *Denizcilik lisesi öğrencilerinin e-öğrenmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Delen, A. (2021). *Türkiye'de e-öğrenme ortamlarına ilişkin yapılan araştırmalardaki eğilimler: 2004-2020 dönemi tezlerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Demir, M. (2013). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin e-öğrenme araçlarını kabul düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Demir, Ö. (2015). *Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının e-öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeylerinin incelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Dikbaş, E. (2006). *Öğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Doğan, Ş. (2013). *Öğretim elemanlarının E-öğrenme sistemine yönelik hazırbulunuşluk düzeyinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Efe, M. D. (2014). *E-öğrenme alanında çalışan yetişkinlerin mobil cihaz uygulamalarını mesleki öğrenme amacıyla kullanma durumları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Elmalı, T. M. A. (2019). *Libya yüksek öğretimindeki bireylerin e-öğrenmeye yönelik niyetlerinin incelenmesi (Zawia üniversitesi örneği)* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Kastamonu Üniversitesi.

- Emrecik, V. (2017). *E-öğrenme ortamında kullanılan ders anlatım videolarındaki sözsüz iletişim becerilerinin öğrenci bağlılığına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yaşar Üniversitesi.
- Görgeç, A. N. (2015). *Yeni iletişim ortamı olarak sosyal ağların, e-öğrenmede etkileşimi arttırmadaki rolü* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Gül, E. (2015). *Meslek lisesi öğrencilerinin eğitiminde e-öğrenme 2.0'nin önemi (Merzifon örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Güner, Y. (2005). *Labview programı ile veri toplama, veri işleme ve veri izlemenin e-öğrenme olarak hazırlanması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Gürpınar, E. (2007). *Tıp eğitiminde öğretim teknolojileri: E-öğrenme ve probleme dayalı öğrenme entegrasyonu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- Gürsoy, F. (2014). *Kalıp hazırlama teknikleri öğretiminde akıllı tahtaya dayalı yüz yüze öğretim ve e-öğrenme uygulamalarının öğrencilerin başarı, beceri ve tutumlarına etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Haznedar, Ö. (2012). *Üniversite öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojileri becerilerinin ve e-öğrenmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- İlğaz, H. (2013). *E-öğrenme ortamları için sürdürülebilir dikkat düzeyi ile bağlamsal ipucu kullanımının örtük bellek performansına etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- İşık, A. (2009). İşık, A. (2009). *Perceptions of students and teachers about the use of e-learning/sharing portal in educational activities* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Kabataş, S. (2019). *Öğretmen adaylarının dijital vatandaşlık algılarının yaşam boyu öğrenme tutumları ve e-öğrenmeye hazır bulunuşluğu açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi.
- Karaoğlan Yılmaz, F. G. (2014). *E-öğrenme ortamlarında yansıtıcı düşünme etkinliklerinin öğrencilerin akademik başarısına, sosyal buradalığına ve güdülenmesine etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Kılıç, S. (2009). *Avukatların bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma durumlarının ve e-öğrenmeye yönelik görüşlerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Kokoç, M. (2016). *E-öğrenme ortamlarında bir öğrenme analitiği aracı olarak öğrenme panelleri ile etkileşimin öğrenme çıktılarıyla ilişkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kul Baştürk, S. (2018). *İngilizce derslerinin e-öğrenme araçları destekli çoklu zekâ kuramına göre işlenmesinin başarıya etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Menderes, İ. A. (2019). *E-öğrenme ortamlarında sözsüz iletişim öğelerinden yüz ifadelerinin kullanımı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Mutlu Bozkurt, T. (2021). *Spor bilimleri fakültesinde eğitim alan öğrencilerin sporda e-öğrenmeye yönelik tutumları, akademik erteleme davranışları ve duygusal zeka özelliğinin incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Mutluay, Y. (2018). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin medya ve teknoloji kullanımına yönelik tutumları ile e-öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Özbilgiç, S. (2004). *Resmi ve özel ilköğretim okulları öğretmenlerinin elektronik ortamda öğrenmeden (e-öğrenme) faydalanma ile ilgili görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Özer, E. D. (2021). *Factors affecting efl teachers' e-learning acceptance* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Özgür, H. (2011). *Syracuse modeli ile e-öğrenme ortamı için tasarlanmış bir dersin öğrencilerin başarısına etkisi: Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Özkan, M. (2016). *Motivating and engaging efl learners in e-learning with game elements* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Pala, K. (2018). *Mesleki turizm eğitiminde öğrencilerin e-öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Parlak, M. S. (2021). *Öğretmenlerin e-öğrenme hazırbulunuşluk düzeylerini etkileyen faktörlerin rastgele orman algoritması yöntemi ile incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Samur, Y. (2009). *Beyin temelli e-öğrenmenin (e-learning) ilköğretim İngilizce dersi 7.sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Üniversitesi.
- Savaş, C. (2003). *Ortaöğretim kurumlarında görevli okul yöneticilerinin eğitim kurumlarında elektronik ortamda öğrenme (e-öğrenme)'den yararlanma ile ilgili görüşlerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Selman, A. (2013). *The students' perceptions about e-learning in a higher education institution in Turkey* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Semerci, A. (2008). *E-öğrenme yöntemi ile düzenlenen yöneticilik eğitimlerinin kursiyer algılarına dayalı olarak değerlendirilmesi: Bir durum çalışması* [Yayımlanmamış Doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Şahbudak, G. (2018). *Hemşirelik öğrencilerine basınç yarısını tanılama ve sınıflandırma becerilerini kazandırmada basınç yarısı sınıflandırma (PUCLAS-4) e-öğrenme programının etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- Şahin, K. (2009). *Etkileşim tasarımı destekli e-öğrenme ders içeriği geliştirme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.
- Şahin, M. (2018). *E-öğrenme ortamlarına yönelik öğrenme analitiklerine dayalı müdahale motoru tasarımı ve geliştirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Talan, T. (2018). *Dönüştürülmüş sınıf modeline göre e-öğrenme ortamının tasarımı ve modelin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Tanrıverdi, M. (2011). *E-öğrenmeye destek amaçlı mobil öğrenme uygulaması geliştirme ve etkilerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Tanyıldızı, H. R. (2016). *Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında kariyer mesleklerinde çalışanların e-öğrenmeye karşı tutumları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Taşkın, B. (2011). *E-öğrenme ortamlarında tasarım özelliklerinin öğrencilerin başarısı ve bilişsel yüklenme düzeylerine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Telli, E. (2016). *E-öğrenme ortamlarında anlamlı kodlama stratejileri öğretiminin başarı ve kalıcılık üzerindeki etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Torun, F. (2014). *5e modeline göre tasarlanan e-öğrenme ortamının kullanılabilirliği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Tulgas, F. U. (2010). *E-öğrenme yönteminin turizm sektöründeki yöneticilerin kariyer planlamasına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.
- Tunga, Y. (2016). *E-öğrenme ortamlarında oyunlaştırma kullanımının öğrenenlerin akademik başarısına ve derse katılım durumuna etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- Türker, Ü. (2021). *Koronavirüs (Covid-19) pandemisinin yükseköğretim öğrencilerinde anksiyete düzeyi ile e-öğrenme tutumlarına etkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Tütüncü, H. (2019). *Harmanlanmış e-öğrenme ortamı bilgi sistem kalitesinin öğrencilerin psikososyal algılarına etkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Uğur Zor, E. (2021). *Öğretim elemanlarının e-öğrenme hazırbulunuşluk düzeyleri ile öz-düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi.
- Yabaş, B. (2011). *İlköğretim düzeyinde matematik öğretimini destekleyici e-öğrenme portallarının kritik özelliklerinin belirlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Yavuzalp, N. (2012). *E-öğrenme ortamında kullanılan öğrenme stil ve stratejilerinin web kullanım madenciliği ile analizi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Yetiş, Ü. (2018). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları ve e-öğrenme stilleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.
- Zelyüt, A. (2017). *E-learning through online assignments: EFL students' and EFL teachers' perspective* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.